

net name
rij van
d, waarbij
wordt en
og wordt
het min-
Gooszen
aarnema-
ht-Neder-
maal, die
is, maar
in onze
gekomen
e Avond-
niet in
eigenlijk
hebben,
oen; een
ig van wat
Gerefor-
zou door
ode, naar
singli zou
opvatting
: voorstel-
en breede
at de op-
e-bij deze
elfde is als
e en dat
vondmaal
zezoek van
enige wat
argenomen
Christus:
de rechte
den had,
t beteekent
olter vol-
ze vol-
en beslist
ndsmaals-
wingli. En
the Avond-
den afwijkt
grondslag
hismus zal
winistische
het rechte

Hierin ligt dan ook het-principiele ver-
schil tusschen de Zwijngiaansche en de
Calvinistische opvatting van het Avond-
maal, en men kan Calvijn wel geen groter op-
recht aandoen, dan wanneer men zijn Avond-
maalsopvatting wijt aan zijn speculatieve-
scholastische denkrichting. gelijk Prof.
Gooszen beweerde. Wanneer Calvijn tegen
Zwingli's opvatting van het Avondmaal
opkwam, dan was dit niet alleen op grond
eener juistere exegetische van de Schriftplaatsen,
die door Zwingli mishandeld waren, maar
vooral omdat deze opvatting hem »profaan»
toescheen, omdat daardoor de innerlijke
kracht en de waarheid van het Sacrament
geroofd werd, omdat Zwingli niets anders
overhield dan een »vondt-signum», een
bloot teeken en beeld, maar waaraan de
»veritas sacramentis», de waarheid van het
Sacrament, ontbrak. En zoo weinig is Cal-
vijn's Avondmaalsopvatting vrucht van zijn
speculatief denken, dat bij telkens tegen-
over Zwingli zich beroept niet alleen op de
Schrift, al blijft dit voor Calvijn de hoofd-
zaak, maar ook op hetgeen hij zelf bij het
Avondmaal genoot en ondervond. Hij
voelde, dat hij bij het Avondmaal werkelijk
gemeenschap met Christus had; maar hoe
deze gemeenschap plaats vond, was hem
eene verborgenheid, waarvan hij zelf moest
blijden, dat ze »door zijn verstand niet
kon begrepen noch door zijn woorden ver-
teld kon worden en die hij meer eervol
dan verstand» (Instituut IV, 17, 32) of
gelijk hij aan Petrus Martyr schreef: »hoe
het geschiedde, gaat den kleinen maat van
mijn verstand zeer verre te boven; ik be-
wonder daarom meer deze verborgenheid,
dan dat ik mij moeite geef om het te be-
gripen». (Brief van 8 Aug. 1555). Indien
ergens de mystieke kant van Calvijn's
theologie op den voorgrond treedt, dan is
het dus juist bij zijn Avondmaalsop-
vatting. Ze draagt dan ook allerminst
een speculatief en scholastisch karakter,
maar ze wortelt in Calvijn's gemoedsleven
en staat in het nauwste verband met Calvijn's
beelden van de »mystieke unie» of de
verborgen eenheid tusschen Christus en
de geloovigen.

Het schijnt mij daarom ook niet billijk,
wanneer men soms zelfs van gereformeerde
zijde met zekere instemming de woorden
van Utenhove aanhaalt, dat Calvijn, wan-
neer hij over het Avondmaal sprak, van
duistere en raadselachtige uitdrukkingen
zich liever onthielden moest. Wie de Zwijngiaansche Avondmaalsopvatting deelt, heeft
geen de minste moeite om het Avond-
maal te verklaren en kan de zaak zoo
klaar en duidelijk mogelijk voorstellen,
omdat het mysterie dan uit het Avond-
maal weggenomen wordt. Maar wie met
Calvijn in het Avondmaal een wondere
verborgenheid ziet en smaakt, die worstelt
met woorden en beelden, om deze verborgen-
heid uit te drukken, maar belijdt toch
ten slotte, dat hij meer aanbidde en
geniet, dan begrijpen kan. Zoo is het
niet alleen met de verborgenheid van het
Avondmaal, maar met elk mysterie der
Christelijke religie; met het mysterie der
Drieëenheid, met het mysterie van Christus
vleeschwording, met het mysterie van
de verzoening aan het kruis. Al ons men-
schelijk spreken over deze mysteries blijft
altos stamelen, en al na wat we er van
gezegd hebben, moeten we nog met den
Apostel Paulus uitroepen: »O diepte des
rijks, beide der wijsheid en der kennis
Gods; hoe ondoordringelijk zijn zijne oorde-
delen en hoe onafspreekelijk zijn zijne
wegen». Maar al heeft Calvijn in diepen
oetmoed dit ook ten opzichte van de ver-
borgenheid van het Avondmaal beleefd,
daarom kan toch niet gezegd worden, dat
Calvijn's Avondmaalsopvatting zelf zoo
duister en onbegrijpelijk was. Integendeel,
wat Calvijn over het Avondmaal heeft ge-
leerd, is wel zeer diepzinnig, maar hij bezat
de gave om ook de diepste gedachten zoo
klaar en duidelijk voor te stellen, dat aan-
gaande zijn eigenlijke bedoeling wel geen
de minste twijfel kon overblijven. Daarbij
komt, dat Calvijn nooit eenige poging
heeft aangewend om door allerlei
tweeërlei uitlegging vatbare termen depe-
nen, die het feitelijk niet met hem eens
waren, te winnen of een verzoening te-
weeg te brengen tusschen Zwinglianen
en Lutherschen, zoals Buter en an-
deren wel gepoogd hebben. Calvijn is altoos
oprecht en eerlijk voor zijn gevoelens
uitgekomen; hij heeft nooit getracht zijn
eigenlijke mening achter een behendig
woordspel te verbergen. En wat hij over
het Avondmaal geleerd heeft, is voorzover
dit bij een mysterie mogelijk is, dan ook zoo
klaar en helder als kristal. Natuurlijk dat
degenen, die van geen mysterie bij het
Avondmaal wisten wilden, en veel liever
hadden gezien, dat Calvijn de nuchtere,
platvloersche en rationalistische Avond-
maalsopvatting van Zwingli gehuldigd had,
hem van »duisterheid» beschuldigden; maar
de oorzaak daarvan lag niet bij Calvijn,
maar veeleer bij degenen, die het met Cal-
vijn's opvatting niet eens waren en hem
daarom »duister» noemden.

Voor Kootwijks scholen.

In hartelijken dank ontvangen: Van den heer
W. Haakama te Amsterdam, kas-saldo eener
Vereniging, f 43.87; van N. N. te »Hertogen-
bosch» f 1; verzameld door mej. J. V. te
Apeldoorn f 11.50; door Dr. Hoekstra te
Arnhem, een dankoffer van twee zuster de
Gemeente, f 10; van mev. de wed. Ds. G.
Vlug te Putten f 2.50; letter D. B. Wissel f 1;
me. M. L. te Oost-Kapelle 20 Nov. 1884—1913
f 25; van mev. D. Costa van den Bergh te
Amst., als dochter van den mede-oprichter der
school, wijle Dr. W. van den Bergh f 25.
Ds. J. H. HOUTZAGERS.

Leerstafel.

Mrs. LITTLE (ZUSTER SNOFLINGA) HEILIG
MORTEM (THE LADY OF THE DECORATION) ver-
taald door M. Middelkoop, Geautoriseerde uit-
gave. P. DZ. VEEN. — Amersfoort.
In Maart van 1906 verscheen bij de Firma
HODDER AND STOUGHTON te New-York, van de
hand van Mrs. LITTLE »THE LADY OF THE
DECORATION».

Deze roman in briefvorm had in Amerika en
ook in Engeland zooveel aftrek, dat hij in het
begin van dit jaar voor den 22sten keer is
herdrukt en er nog, zooals onlangs »THE NEW-
YORK TIMES» berichtte, »geen dag voorbij gaat,
zonder dat minstens duizend exemplaren worden
omgezet».

THE LADY OF THE DECORATION is boven-
dien vertaald in Zweden en Duitschland, en ten
onzen gaf MEYER van HEUVELINK reeds vroeger
er een bewerking van onder den titel: LANS
MOEILIJKE WEG, bij H. HONIG te Utrecht.
Daarom gemachtigd door HODDER AND STOUGHTON,
gaf dezez dagen de uitgever P. DZ. VEEN te
Amersfoort de Hollandische vertaling van
MEYER Middelkoop als »geautoriseerde uitgever
in het licht».

Ik kan, omdat ik het oorspronkelijke niet bij
de hand heb, over de juistheid dezer vertaling
niet oordeelen, maar dat het daarmee wel in
den haak zal zijn, laat zich afleiden uit de
omstandigheid, dat wij hier met een geautori-
seerde uitgave te doen hebben.

Op grond van eigen waarneming echter schreef
ik niet het Hollandische kled, waarin MEYER
Middelkoop dit geesteskind der Amerikaanse
Mrs. LITTLE of ZUSTER SNOFLINGA zooals haar
schuilnaam is, gestoken heeft, een werk van
taalvirtuositeit te noemen. Wel is het mij niet
ontgaan, dat er nog een enkel steekje aan los
is, zoals »magische droom» (p. 31), het uit-
vallen van »anders» achter »sienend» (p. 85)
en een paar maal »ik ben druk» voor »ik heb
het druk», maar met dat al is het toch een
bijzonder-passend en heel-mooi kled.

De vorm sluit hier zoo eng om den inhoud,
dat ge onwillekeurig denkt aan een goed ge-
gangeerd dameshandje.

Blijkbaar heeft de vertaalter zich met al het
medegevoel van haar jonge zelf ingeleefd in het
oorspronkelijk werk en toen zijn inhoud ge-
produceerd in haar taal. En die taal is de heer-
lijke vrije en toch niet slordige, van alle onna-
tuurlijkheid losgemaakte en toch niet brute,
eener met »echt taalgevoel begaafde, in nieuwe
literatuur veel-belezen».

»Verwikkeld» met daarbij behoorende
»ontknooping» moet men in dezen roman van
ZUSTER SNOFLINGA niet zoeken.

De situatie is aldus.

Een in weelde opgevoede, mooie Amerikaan-
sche, die tot dusver »haar geheele leven ge-
tracht heeft het onaangename te ontgaan», ver-
laat op aanraden van een onder nichtje, haar
wonderplaats KENTUCKY om in JAPAN, vier jaar
lang, onderwijs te gaan geven in een Zendingsschool.

Wat nu deze vijfentwintigjarige, mondaine
weduwe daartoe beweegt is de omstandigheid,
dat haar leven verongelukt is. De dood had
plotseling een einde gemaakt aan het huwelijk,
en was voor haar de verlossing geweest van
veronachtzaming en vernedering. Arm geworden
en daarom afhankelijk van haar rijke familie,
wil zij thans »haar fortuin in vreemde landen
beproeven».

Een jonge dokter JACK, met wien ze van
haar kinderjaren af is opgegroeid, heeft haar
toen zij zestien was een email-horloge vereerd.
— Ik kom daar straks op terug. Al was hij haar
niet onverschillig, toch heeft zij hem, toen hij haar
nu zeven jaar geleden, vroeg, laten loopen voor
dien ander met wien zij zoo ongelukkig getrouwd
is geweest. En JACK, van wien zij schrijft: »Hij
mag dan ongodsdienstig zijn en spotten met
de kerk en zoo, maar hij heeft het strengste,
onbuigzaamste geweten, waarmee ik ooit in aan-
raking gekomen bent, had nooit meer iets van
zich laten merken».

Maar nu zij weer vrij is geworden, is JACK
weer begonnen waar hij zeven jaar geleden
geëindigd is.

Dan zij, de verongelukte, wil ook nu niet.
Omdat zij hem lief heeft, te lief, dan dat hij,
de veelbelovende, voor haar zijn schitterende
toekomst zou bederven.

Als zij in den vreemde is, mag hij, zoo
laat ze hem beloven, zelfs niet aan haar
schrijven. En JACK belooft, maar zegt haar
tevens te zullen wachten, tot zij gereed is het
leven opnieuw te beginnen, en dan met hem.

Den 16en Juni 1902 neemt ze afscheid van
alles wat haar lief is en trekt de wijde wereld
in, om haar strijd alleen verder te strijden. Haar
strijd tegen eigen lichtzinnigheid en genotzucht.
Want ze wil komen tot een nieuw leven van zelf-
beheersching, plichtsbetrachting, zelfverlooch-
ning.

Haar wedervaren beschrijft zij dan in brieven
aan haar nichtje, haar »trouwde kameraad»; in
brieven, die zij, eerst op de zeereis en later
van uit JAPAN, waar zij te HIROSHIMA aan de
Zendingsschool werkt, verzendt.

Deze brieven loopen over de jaren 1901—1905.
In een er van vertelt zij, dat de kinderen der
Zendingsschool te HIROSHIMA een bijnaam voor
haar verzonnen hebben. Omdat zij haar email-
horloge voor een decoratie van den Keizer
hielden, noemden zij haar: »De Juffrouw met
het Insigne».

Dit heeft ZUSTER SNOFLINGA den titel van: THE
LADY OF THE DECORATION aan de hand gedaan.
Maar MEYER Middelkoop zag terecht in, dat deze
titel al heel weinig »expressief» was en koos
daarom: HEILIG MORTEM.

Het heilige moeten is het moeten van den heil-
igen plicht, het vaak tegen neiging in moeten
doen wat zij nu weet haar plicht te zijn en dat is
een titel, die metterdaad de hoofdgedachte van
het boek uitdrukt.

Dr. H. H. K.

bemoedigend voorbeeld van streven naar eigen
veredelijking biedt.

Het mondaine jonge vrouwtje, dat haar »ge-
heele leven getracht had het onaangename te
ontgaan» en bij dit stellen van de »lust» als
laatste doel en hoogste goed verongelukt was,
schrijft in een der laatste brieven uit HIROSHIMA
aan haar trouwe kameraad: »Ik ben niet van
plan zendingele of heilsofdaat te worden, maar
met Gods hulp zal ik helpen waar ik kan en
m'n wachtwoord zal zijn: »Troost voor de
sezenamen».

En ook schrijft zij dan:

»Ik heb eindelijk ingezien dat God zelfs 'n
klein gebroken mensche zooals ik, waardig ge-
heerd heeft als Zijn werktuig te gebruiken, en
feederen dat heft mijn gewond en verslagen hart
zich tot Hem op in diepe, onuitsprekelijke
dankbaarheid».

Dit klinkt niet alleen, maar is ook vroom.

En toch is het niet Christelijk-vroom!

Uit niets in dit boek blijkt, dat deze jonge
vrouw, na haar morele bekeering, een
Christin is geworden; uit niets blijkt, dat zij
Christus als haar Middelaar heeft gevonden.

De Christelijke omgeving der Japansche zen-
dingsschool te HIROSHIMA, waarin zij vier jaren
verkeerd heeft, is voor haar niets meer geweest
dan een oefenschool in zedelijke zelfopvoeding.

Innerlijk vreemd en vreemd gebleven aan die
omgeving, heeft zij haar als het niet-ik tegenover
haar-ik gesteld en gebruikt om er zich op te
oefenen in plichtmatig handelen. Vaak stootte en
schokte het tusschen haar en die Christelijke
omgeving, maar in het besef van »heilig moeten»
heeft zij dat verduurd, en het is nuttig geweest
voor de Japansche zendingsschool en voor haar
zedelijke verbetering.

Dan, ook als zij deze Christelijke omgeving
verlaat; als zij met JACK, »den man van het
geweten, die met Godsdienst en zoo mag spotten»,
en die haar in HIROSHIMA opzoekt, trouwt om
dan, met hem naar haar vaderland teruggekeerd,
bij zijn zorgen voor het hospitaal van onge-
neesselijke kinderen, hem te steunen, — heeft ZUSTER
SNOFLINGA geen woord van deernis voor deze
van de Christelijke religie en daarmee van de
Christelijke zedelijkheid vervreemde.

Hebben soms Christenen ZUSTER SNOFLINGA
van het Christendom vervreemd?

Hoe dit zij, maar zoo mooie boek is 'n niet-
Christelijk boek.

Officieele Berichten.

Het bestuur der Societas Theologia »Joannes
Calvinus» aan de Vrije Universiteit is thans
samengesteld als volgt: H. Brouwer, praeses;
P. A. Zeilstra, ab-actis; N. Buffinga, fiscus.
»Adres van den ab-actis is: Haarlemmer-
straat 103, Amsterdam».

Heden werd door de classis Koevorden,
vergaderd te Nieuw-Amsterdam, met algemeene
stemmen in de Geref. Kerken beroepbaar
gesteld de heer J. Waterink te Schoonoord (Dr.).
Namens het moderamen:

M. B. PARLEVLIET, scriba.
Nieuw-Amsterdam, 26 Nov. 1913.

Buitenland.

Engelsch-Indië. Een nederlaag voor
Annie Besant. Mrs. Besant, presidente van de
Theosophische Vereniging, en ziel van de
»Orde van de Ster in het Oosten», leed onlangs,
gelijk wij reeds met een enkel woord mede-
deelden, een gevoelige nederlaag. In het hooge
getuisschot van Madras werd door den rechter
aan Mr. G. Narayan Iyer het recht toegekend
om zijne twee zoons weder tot zich te nemen.
Mrs. Besant had deze twee jongelingen onder
voogdschap weten te krijgen, en had hun op-
voeding en opleiding voor haar rekening genomen.
Mrs. Besant nam deze jongelingen mee naar
Londen, doch keerde na enkele maanden weer
met hen terug naar Indië. De oudste der twee
zoons, Krishnamurti, beweerde Mrs. Besant, zoustraks
als geestelijke leider der wereld, als Messias,
optreden. En zij meende dat zij, beter dan de
vader, in staat was, om hem voor zijn toekomst-
dig werk op te leiden.

De vader echter dacht er anders over. Hij
was ontevreden over het onderwijs dat zijn
zoons ontvingen, en beklagde zich voornam-
lijk over de zedelijke atmosfeer waarin man-
nieren der kinderen leed verkeeren. Zijn aanklacht
voer vooral den onderwijzer der jongelingen, Mr.
Leadbeater. Hij beschuldigde dezen onderwijzer
van wandeling tegenover zijn zoons. En over-
mits hetgeen hij in deze had te betuigen, voor
de rechtbank te onzedelijk was om het mondel-
ing te doen, zoo schreef hij een gedeelte
daarvan uit, en overhandigde dit aan den rechter.
In zijn uitspraak in deze zaak zeide de rech-
ter: dat de bewijzen tot staving van de aan-
klacht tegen Mr. Leadbeater niet voldoende
waren, maar hij sprak ook uit, dat voldoende
gebleken was, dat Mr. Leadbeater een onzedelij-
ke persoon was, en ten zeerste ongeschikt om
als onderwijzer der jongelingen op te treden
en hen onder zijn invloed te hebben. De rech-
ter stemde den vader toe, dat hij een onge-
wenscht persoon was, voor den omgang met zijn
zoons, en gaf den vader het recht zijn zoons
weer tot zich te nemen.

De theosophische beweging heeft hierdoor een
gevoelige knak gekregen.
Mrs. Besant echter houdt zich aan haar pro-
fessie dat Krishnamurti de komende Messias is,
die binnen 20 jaren de wereld uit de duisternis
tot het licht zal voeren.

In het Theosophisch Kamp heerscht hierom-
rent echter verdeeldheid. Niet allen nemen
Annie Besant's zeggen voor waarheid aan. Er
dreigt een breuk te komen. In Chicago zijn de
Amerikaansche Theosophen in jaarlijksche con-
ventie bijeen geweest en zij stelden zich tegen
Mrs. Besant en hare Indische volgelingen, en
wildten niet hooren van Krishnamurti als den
komenden Messias. De werkelijke Messias, vol-
gens deze »insurgent»-theosophen, is een Chi-
cago-jongeling, wiens naam geheim wordt ge-
houden. Hij geniet thans een zoodanige oplei-
ding, dat hij straks als geschikt leider van een
nieuw geslacht van »übermenschen» kan op-
treden.

GEMENGD NIEUWS.

En aartsbisdom voor de rechtbank. De aarts-
bischop van Lyon, Kardinaal Coullié, verzond
onlangs een herderlijk schrijven, waarin hij de ge-
loovigen zijner diocese het ontvangen en lezen van
vier Republikeinische couranten verbood. De
directie van een der bladen, de »Tribune» van
St. Etienne, klaagde den aartsbischop daarvoor bij
den rechter aan en verlangde een schadevergoeding
van 50,000 francs. De rechtbank voor civiele zaken
heeft echter deze eis afgezworen en den eischer

veroordeeld tot het betalen van de kosten van het
geding. De gronden waarop deze uitspraak, rust
zijn de volgende: Het lezen van een blad is een
zuiver individueele aangelegenheid. Ieder moet het
voor zich zelf weten wat hij leest en wat hij
niet leest. Het verbod dat de Kardinaal in
zaken het koopen en lezen van couranten uit-
vaardigde, strekt zich slechts uit tot menschen die
tot de Roomsche-Katholieke kerk behooren. De
burgerlijke rechtbank kan in een dergelijke geloofs-
aangelegenheid geen vonnis vellen. Bovendien is
het niet bewezen, dat door het verbieden van het
blad eenige schade geleden is.

Hugenootsche martelaren herdacht. Den 7den
September werden in het huis van den voormaligen
leider der Camisards Roland, in de nabijheid van
Anduze in de Cevennen, nieuwe zalen als Musea
ingewijd. Eenmaal werd gewijd aan de nagedachtenis
van de 101 Hugenootsche predikanten die opge-
hangen werden, en aan de 60 die tot galeisraaf ver-
oordeeld werden. Meer dan 4000 personen waren
voor de plechtigheid der inwijding aangegetrouwd.
Aan de vereeniging voor de geschiedenis van het
Fransche Protestantisme werden de zalen over-
gedragen.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

BROOD OP HET WATER.

IX.

IN 'T KAMP.

De nacht was, wat het laatste gedeelte
betrof, vrij rustig voorbij gegaan. De genees-
middelen deden een goede uitwerking. Na den
maandijl gevoelde ik mij zoo vermoed, dat ik
moest gaan rusten, en eenige uren vast sloep.
Vooraf had ik gezegd hoe men met den kleine
moest handelen.

Toen ik na eenige uren ontwaakte, stond de
zon reeds hoog aan den hemel. De hoofden
der zigeuners hield bij mijn bed de wacht. Ook
hij had een poos rust genomen en zijn vrouw
overgehaald later zijn voorbeeld te volgen, ter-
wijl hij nu waakte.

Ik ging naar den zieken knaap, die nu rustig
sliep, geheel anders dan een uur of tien geleden
en ook een gansch ander voorkomen had. De
benauwdheid was trouwens geneeszaam geweest.

»Het gaat best, heer dokter», sprak de vader
tot mij. »Wat is het goed dat ge met mij mee
zijt gegaan. Ik had al meer gehoord, dat de
nieuwe dokter zoo knap was in het genezen
van de menschen. Nu kan ik er bij ondervinding
van spreken».

Het was niet gemakkelijk den man te begrijpen,
die Nederlandsche, Duitse en nog andere
woorden soms heel wonderlijk dooreen haspelde.
Doch met wat goeden wil was het toch wel te
vatten. Ik mocht hem echter zoo niet voort laten
gaan en zei:

»Ge bedriegt u, mijn vriend. Ik kan niemand
genezen, dat kan God alleen. Ik kan enkel de
middelen aanwijzen en ook die zijn ons weer
door God gegeven».

De man zag mij eenigszins verwonderd aan.
Het was als betwijfelde hij, of ik zelf wel aan
mijn woorden geloofde. Doch ik wilde hem niet
in het onzekere laten en ging voort:

»Hoog in den hemel, ver boven zon en maan,
woont Ken die machtig is, ja, almachtig.
Wat Hij wil, dat doet Hij, en wat Hij gebiedt
geschiedt. Zegent Hij de middelen die wij den
zieke geven, dan werken ze heilzaam en anders
niet. Toen ik bij uw kind kwam heb ik Hem
in stilte gevraagd, dat mijn middelen het goed
mochten doen. Ook heb ik Hem gedankt toen
ik zag dat dit gebeurde. En als ge erkentelijk
zijt jegens mij, breng dan allereerst dank aan
God, die de groote Geneesmeester is gelijk ge
aan uw kind thans zijt».

Weder zag hij mij verbaasd aan. Hij scheen
een oogeblik na te denken en sprak toen:

»Maar hoe kan God van wien ge gesproken
hebt, zich met ons bemoeien? Hij is toch de
God der Christenen niet waar? En wij zijn
geen Christenen. Worden wij onder u zelfs niet
somsjids heidens genoemd?»

»Zeker» antwoordde ik, »maar overigens be-
driegt ge u zeer, als ge meent, dat wij Christenen
den afzonderlijken God hebben. Wij dienen
Hem, die den hemel en de aarde gemaakt
heeft en alle dingen. Hij heeft ook uit eenen
bloede heel het geslacht der menschen geschapen,
en daarom is Hij de God en Heere van allen.
Hij wil ook aller gekken, maar wil ook dat allen
Hem dienen. Want allen zijn voor Hem gelijk
en van één geslacht».

»Ik dacht» zei de zigeuner, die zeer opmerk-
zaam luisterde, »dat ge Christenen een anderen
God hadt dan b.v. de Joden of de Turken. Ik
weet zeker, dat mijn voorouders vele goden
hadden net als de Chinezen en negers. Maar
nu zegt ge, dat het dezelfde God is die over
allen heeert. Dus ook over ons? Heeft Hij
mijn kleinen jongen genezen?»

»Juist» hernam ik, »en daarvoor mogen wij
Hem danken. En ik raad u ernstig, zoo ging
ik voort, »daar ge dien God nog niet kent, Hem
te leeren kennen, want Hij is uw Schepper
zoo wel als de mijne. Hij wil ook uw Vader zijn».

De hoofden antwoordde niet. Ik begreep,
dat al wat hij hoorde hem nieuw en vreemd was.

»Kunt ge lezen?» vroeg ik.

»Ja, maar uw boeken niet. Uit een Duitse
krant kan ik wel eenigszins wijs worden».

Hier werd ons gesprek afgebroken, daar
eenige mannen het opperhoofd wilden spreken.
Ik ging weder naar den zieke, die snel beterde,
en uit zijn bed mij vroolijk toelachte. Ik dacht,
dat ik nu wel gemist kon worden, te meer wij
ook andere zieken op mij wachtten. Na een
poos kwam mijn gastheer weer binnen, en ik
deelde hem mijn besluit mee om nu zoo spoedig
mogelijk te vertrekken. Had hij mij later weer
noodig dan zou ik gaarne komen.

Het gerucht van den hoofden betrof zacht-
baar. Hij schudde het hoofd en zei:
»Heer dokter, ge hebt ons een grooten dienst
gedaan, dien we nooit betalen kunnen, al geven
we u ook nog zoo veel. Maar ge moet nog niet
heengaan. Wat moeten we doen, als de kleine
weer eens verzerget?»

»Dat heb ik uw vrouw al gezegd, maar ook
dat de kans op beterschap gelukkig verreweg
de grootste is. Ik heb nog meer zieken, die mij
niet ongeduld wachten, en de dag is alweer
voor een goed deel verstreken. Daarbij kan ik
ook niet bij een zieckbed blijven, tot iemand
geheel buiten gevaar is. Wij moeten het onze
doen, en de zorg voor wat komen kan aan God
overlaten».

Ik maakte mij nu gereed om te vertrekken.
Doch het opperhoofd trad nader, en zei heel
beleid, maar ook zeer bestint:
»Heer dokter, dat gaat niet. Kisch wat ge
wilt, en we zullen het u geven, als wij kunnen.
Maar ge moet hier blijven tot donker. Dan
geleid ik u veilig terug».

»En waarom niet eer?» vroeg ik misnoegd.

»Vrees ge misschien dat ik zal vertellen waar
ge u schuilt houdt of den weg daerheen en dat
dan de veldwachters u komen verjagen? Maar
wees gerust! Ik zal u niet verklappen».

»Ik geloof» u volkomen», antwoordde de
Zigeuner glimlachend, »maar al zoudt ge het er
bij laten, anderen misschien niet. Men kon u
zoo lang en zoo veel vragen tot het ten laatste
heel moeilijk zou zijn te blijven zwijgen. En het
gevoel zou wezen zooals u zeidet. Daarbij, als
ik u over dat terug breng, wie staat er mij dan
voor in, dat niet deze of gene in stilte mij
volgt. Neen dokter, ge moet heusch hier blijven
tot den avond. Gij zult het hier niet kwaad
hebben», voegde hij er lachend bij.

HOOGENDIJK.

Ingezonden Stukken.

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie).

Hooggeachte Redactie!

De ondergeteekende verzoekt U beleeft op-
name van onderstaand stuk. Rij voortaan mijn
hartelijken dank.

Van tijd tot tijd worden er in Geref. kringen
klachten geslaakt vanwege den predikantenmoed.

Niet alleen worden ze in vergaderingen ge-
hoord en in courantenartikelen besproken, maar
in de gemeente des Heeren worden nu en dan
die klachten gehoord.

Waar er — zoo vraag ik mijzelf al —
werkelijk in de Gereformeerde Kerk predikanten-
moed is, waarom wordt niet voor de minder
goedbedeelden een weg ontsloten om tot dat
ambt te worden opgeleid?

Ge zult opmerken, dat er tal van wegen en
middelen zijn. Gymnasiale beurzen, ... Beurzen
voor de de Universiteit enz. enz.

Maar weet dan, dat er talrijk veel gezinnen
zijn, die, wanneer zoon 13 of 14 jaar oud is,
hem naar een kantoor of iets dergelijks zenden.
Wanneer hij zich nu werkelijk voor dat ambt
geroepen gevoelt, zal dit voor hem geen bezwaar
zijn, of liever geen oorzaak om zijn studien te
laten varen.

Toch wordt hij daardoor in groote moeilij-
heid gebracht.

Gewoonlijk zal hij geen M. U. L. O. genoten
hebben. Dus geheel onbekend met de moderne
talen. Wanneer hij dan voor »n »sakgeld» les
neemt in de moderne talen, zal hij op ongeveer
18-jarigen leeftijd vrij goed met de moderne talen
en, op de hoogte zijn. Wil hij dan echter aan
de oude talen beginnen, dan komen de bezwaren.

De verdienste van dien aard, dat hij niet veel
geld misschien kan. De lessen in de oude talen
(wanneer hij tenminste goede lessen nemen wil)
zijn duur, gewoonlijk f 2.50 per uur. Dan komt
hij in de moeilijkheid. Zijn studien in de oude
talen moet hij instellen, en dan.....

Zoo zijn er.....

Talrijk velen wier ernstige lust en begeerte het
is »s Heeren kerk als predikant te mogen dienen,
maar door de voor hen zoo moeilijke weg
verhindert worden om tot het voorgestelde doel
te geraken.

Hopende dat dit stukje er toe mag hebben
bijgedragen, dat die vraagstuk eens ernstig onder
de oogen mag worden gezien door hen, die God
in de hoogere kringen van ons volk plaatste.
Dankend voor de verleende plaatsruimte
teken ik

Hoogachtend, *

J. H. W.

Amsterdam, 15 Nov. 1913.

Geachte Redactie!

Gaarne wil ik met een enkel woord de aan-
dacht van uw lezers vestigen op de »Gerharda
Schilla Verhooven-Stichting», die dit voorjaar te
Soestdijk werd geopend, krachtens testamentaire
beschikking van wijlen Dr. van Cooeverden
Adrian.

Deze Stichting is bestemd voor herstellende
kranken, die aan een eenvoudige en rustig
verblijf behoefte hebben. Opgenomen kunnen
worden patienten, die aan een ernstige ziekte
geleden hebben en nog eenigen tijd rustig
buiten moeten zijn om geheel op krachten te
komen. Ook na ernstige operaties hebben,
vooral in de groote steden, vele patienten
meermalen behoefte om nog eenigen tijd van
het kalme buitenleven te genieten.

Voorts kunnen enkele chronische, ongenees-
lijke kranken opgenomen worden, die niet
bepaald bedlegerig of hulpbehoevend zijn, maar
toch geregelde verzorging noodig hebben